

Kirjallinen kysymys KK 777/2021 vp

Juha Mäenpää ps

Kirjallinen kysymys mielenterveysongelmien kanssa painivien suomalaisten oikeudesta terveyteen ja turvallisuuteen

Eduskunnan puhemiehelle

MTV uutisoi keskiviikkona 19.1.2022 siitä, että Suomen poliisi muutti tulkintaansa 30 vuotta vanhasta mielenterveyslaista. Poliisihallitus on joulukuussa antanut poliisilaitoksille ohjaavan kirjeen, jossa selvennetään, millaisissa tilanteissa virka-apua terveydenhuollolle annetaan, kun kyseessä on tahdonvastainen hoito. Uuden tulkinnan mukaan poliisi ei enää anna virka-apua esimerkiksi silloin, kun ihminen halutaan arvioitavaksi tahdonvastaiseen hoitoon. Poliisihallituksesta muutosta perusteltiin valtakunnassa vaihtelevien tulkintojen yhtenäistämällä.

Terveydenhuollossa tyrmistytettiin uudesta linjauksesta. MTV:n haastatteleman ylilääkärin mukaan nyt ollaan pattitilanteessa. Aiemmin virka-apua annettiin mielenterveydenhäiriön epäilyssä, ja nyt vaaditaan jo tehty lähete tahdonvastaiseen hoitoon. Se taas ei ole mahdollista ennen potilaan arviointia. Arviota ei kuitenkaan voi tehdä näkemättä potilasta. Lähete tahdonvastaiseen hoitoon jää siis näissä tilanteissa tekemättä.

Ihmiset, jotka eivät itse ymmärrä tarvetta hoidolle, voivat jäädä ilman hoitoa. Tämä voi ylilääkärin arvion mukaan johtaa jopa ihmishenkien menetykseen, joko potilaan oman tai välillisesti muiden. Virka-apua tarvittaisiin kaikissa niissä tilanteissa, joissa joudutaan toimimaan ihmisen tahdon vastaisesti. Poliisilla on ylilääkärin sanoman mukaan "pakkokeinojen käytön monopoli" sairaalan ulkopuolella. Lääkäreillä ja ensihoitajilla ei ole mitään mahdollisuuksia saada arvioitaviksi kaikkia mahdollisesti sairaita ihmisiä, jotka hoitoa voisivat tarvita.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Millä turvataan jatkossa mielenterveysongelmien kanssa painivien suomalaisten oikeus terveyteen ja turvallisuuteen tilanteessa, jossa poliisi on muuttanut tulkintaansa virka-apun antamisesta ja

miten varmistetaan terveydenhoitohenkilökunnan oikeus koskemattomuuteen?

Helsingissä 28.1.2022

Juha Mäenpää ps